

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē kiṣkindhākāṇḍē

॥ *dvitīyaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ dvitīyaḥ sargaḥ ॥

sugrīvasya vānarāṇaṃ cāśaṅkā hanumatā tasyā nivāraṇaṃ
sugrīvēṇa śrīrāmalakṣmaṇayōrbhāvaṃ samīkṣituṃ
hanumatastatsavidhē prēṣaṇam

tau tu dr̥ṣṭvā mahātmānau
bhrātarau rāmalakṣmaṇau |
varāyudhadharau vīrau
sugrīvaḥ śaṅkitō'bhavat || 4.2.1 ||

udvignahṛdayaḥ sarvā
diśaḥ samavalōkayan |
na vyatiṣṭhata kasmīṃścid
dēśē vānarapuṅgavaḥ || 4.2.2 ||

naiva cakrē manaḥ sthātuṃ
vīkṣamāṇau mahābalau |
kapēḥ paramabhītasya
cittaṃ vyavasasāda ha || 4.2.3 ||

cintayitvā sa dharmātmā
vimṛśya gurulāghavam |

sugrīvaḥ paramōdvignaḥ

sarvaistairvānaraiḥ saha || 4.2.4 ||

tataḥ sa sacivēbhyastu

sugrīvaḥ plavagādhipaḥ |

śaśaṃsa paramōdvignaḥ

paśyaṃstau rāmalakṣmaṇau || 4.2.5 ||

ētau vanamidaṃ durgam

vālipraṇihitau dhruvam |

chadmanā cīravasanau

pracarantāvihāgatau || 4.2.6 ||

tataḥ sugrīvasacivā

dr̥ṣṭvā paramadhanvinau |

jagmurgiritatāt tasmā -

danyacchikharamuttamam || 4.2.7 ||

tē kṣipramabhigamyātha

yūthapā yūthaparṣabham |

harayō vānaraśrēṣṭhaṃ

parivāryōpatasthirē || 4.2.8 ||

ēvamēkāyanagatāḥ

plavamānā girērgirim |

prakampayantō vēgēna

girīṇāṃ śikharāṇi ca || 4.2.9 ||

tataḥ śākhāmṛgāḥ sarvē

plavamānā mahābalāḥ |

babhañjuśca nagāṃstatra
puṣpitān durgamāśritān || 4.2.10 ||

āplavantō harivarāḥ
sarvatastaṃ mahāgirim |
mṛgamārjāraśārdūlāṃ -
strāsayantō yayustadā || 4.2.11 ||

tataḥ sugrīvasacivāḥ
parvatēndrē samāhitāḥ |
saṅgamyā kapimukhyēna
sarvē prāñjalayaḥ sthitāḥ || 4.2.12 ||

tatastu bhayasantrastaṃ
vālikilbiṣaśaṅkitam |
uvāca hanumān vākyam
sugrīvaṃ vākyakōvidaḥ || 4.2.13 ||

sambhramastyajyatāmēṣa
sarvairvālikṛtē mahān |
malayō'yaṃ girivarō
bhayaṃ nēhāsti vālinaḥ || 4.2.14 ||

yasmādudvignacētāstvam
vidrutō haripuṅgava |
taṃ krūradarśanaṃ krūraṃ
nēha paśyāmi vālinam || 4.2.15 ||

yasmāt tava bhayaṃ saumya
pūrvajāt pāpakarmaṇaḥ |

sa nēha vālī duṣṭātmā
na tē paśyāmyahaṃ bhayam || 4.2.16 ||

ahō śākhāmṛgatvaṃ tē
vyaktamēva plavaṅgama |
laghucittatayā”tmānaṃ
na sthāpayasi yō matau || 4.2.17 ||

buddhivijñānasampanna
iṅgitaiḥ sarvamācara |
nahyabuddhiṃ gatō rājā
sarvabhūtāni śāsti hi || 4.2.18 ||

sugrīvastu śubhaṃ vākyaṃ
śrutvā sarvaṃ hanūmataḥ |
tataḥ śubhataraṃ vākyaṃ
hanūmantamuvāca ha || 4.2.19 ||

dīrghabāhū viśālākṣau
śaracāpāsidhāriṇau |
kasya na syād bhayaṃ drṣṭvā
hyētau surasutōpamau || 4.2.20 ||

vālipraṇihitāvēva
śaṅkē’haṃ puruṣōttamau |
rājānō bahumitrāśca
viśvāsō nātra hi kṣamaḥ || 4.2.21 ||

arayaśca manuṣyēṇa
vijñēyāśchadmacāriṇaḥ |

viśvastānāmaviśvastā -

śchidrēṣu praharantyaḥ || 4.2.22 ||

kṛtyēṣu vālī mēdhāvī

rājānō bahudarsīnaḥ |

bhavanti parahantāra -

stē jñēyāḥ prākṛtairnaraiḥ || 4.2.23 ||

tau tvayā prākṛtēnēva

gatvā jñēyau plavaṅgama |

iṅgitānāṃ prakāraiśca

rūpavyābhāṣaṇēna ca || 4.2.24 ||

lakṣayasva tayōrbhāvaṃ

prahrṣṭamanasau yadi |

viśvāsayan praśamsābhi -

riṅgitaīśca punaḥ punaḥ || 4.2.25 ||

mamaivābhimukhaṃ sthitvā

prccha tvam haripuṅgava |

prayōjanaṃ pravēśasya

vanasyāsyā dhanurdharau || 4.2.26 ||

śuddhātmānau yadi tvētau

jānīhi tvam plavaṅgama |

vyābhāṣitairvā rūpairvā

vijñēyā duṣṭatānayoḥ || 4.2.27 ||

ityēvaṃ kapirājēna

sandiṣṭō mārutātmajaḥ |

cakāra gamanē buddhiṃ

yatra tau rāmalakṣmaṇau || 4.2.28 ||

tathēti sampūjya vacastu tasya tat -

kapēḥ subhītasya durāsadasya ca |

mahānubhāvō hanumān yayau tadā

sa yatra rāmō'tibalaśca lakṣmaṇaḥ || 4.2.29 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyaē

kiṣkindhākāṇḍē dvitīyaḥ sargaḥ ||